

KOSTKA MAGAZYN

Publiczne Liceum Ogólnokształcące im. Św. Stanisława Kostki w Krakowie

Numer marcowy (18), a w nim
opisy obchodzenia Świąt
Wielkanocnych na całym
świecie.

rysunek wykonała Agata Bugajska

Spis treści

Francja	3
Włochy	3
Bulgaria	4
Święta wielkanocne w Grecji	5
Święta wielkanocne w Norwegii	5
Anglia	6
Szkocja	6
Irlandia	7
Hiszpania	7

*Zdrowych, spokojnych Świąt
Wielkanocnych, przepełnionych wiarą,
nadzieją i miłością. Radosnego,
wiosennego nastroju oraz serdecznych
spotkań w gronie najbliższych*

życzy

Zespół Redakcyjny Kostki

Francja

Francja, jak wszyscy wiemy, to wyjątkowy kraj, który posiada równie niesamowite tradycje. Dzisiaj zajmiemy się świętami Wielkanocnymi nazywanymi po francusku: „Pâques”.

Nieodłącznym elementem Wielkanocy są jajka symbolizujące nowe życie – we Francji zazwyczaj zrobione są z czekolady. Właśnie ich w niedzielny poranek szukają dzieci i młodzież. Przez całe święta we francuskich miastach organizowana jest zabawa zwana: „Chasse aux oeufs” (polowanie na jajka).

Mieszkańcy tego kraju mają zupełnie odmienny gust kulinarny niż Polacy. Z okresem Wielkanocy kojarzą się takie przysmaki jak: czekolada, udziec jagnięcy zapiekany z fasolką szparagowa, czy Osterlammele, czyli ciasto w kształcie baranka.

Nie posiadają oni tradycji święcenia pokarmów oraz śniadania wielkanocnego. Legenda głosi, że w Wielki Czwartek wszystkie dzwony Francji udają się na pielgrzymkę do Rzymu i są tam poświęcone, a wracając w Wielką Niedzielę, przelatują nad krajem i zrzucają czekoladowe niespodzianki.

Naszym zdaniem święta we Francji są wyjątkowe oraz bardzo interesujące. Najbardziej zacięła nas legenda o dzwonach, ponieważ posiada swój oryginalny urok i charakter.

<http://www.recettes.net/recettes-et-idee 1>

Rozalia Glód i Maria Hejmo

Włochy

"Natale con i tuoi, Pasqua con chi vuoi"
Boże Narodzenie z twoimi, Wielkanoc z kim chcesz. To ulubione przysłowie Włochów, odnoszące się do świąt. Wielkanoc przypada na początek wiosny, a wraz z nią nadchodzi ochota, by ją powitać na łonie natury. Istnieje zatem tradycja spędzania poniedziałku wielkanocnego zwanego Pasquetta z przyjaciółmi na piknikach lub jednodniowych wycieczkach

w plenerze.

Włoska kuchnia wielkanocna wyspecjalizowała się zwłaszcza w deserach. Każdy region ma swoje słodczyce przygotowywane specjalnie na te święta, np.: Pasqua w Toskanii, baranek z cukru na Sycylii, ciasto neapolitańskie i wiele innych. Nie może oczywiście zabraknąć dużych jaj z czekolady, w których czekają niespodzianki tak upragnione przez dzieci jak i „colomby” - babki wielkanocnej w formie gołębia.

Alicja Nowak

Bułgaria

Czy zastanawiało was, jak wyglądają zwyczaje wielkanocne w innych krajach? Pod tym względem szczególnie wyróżniają się mieszkańcy południa. Przedstawiam porcję ciekawostek z Bułgarii - jednego z najczęściej odwiedzanych krajów bałkańskich.

Świętowanie Wielkiej Nocy w Bułgarii zaczyna się tydzień wcześniej - w sobotę. Jest to tak zwany „Lazar”, „Lazarowden” czy „Lazarowa sobota”, która upamiętnia wskrzeszenie Łazarza. Ten, kto zakłada, że to dzień kontemplacji jest w błędzie. Wręcz przeciwnie – panny przywdziewają tradycyjne kolorowe stroje i rzucają się w wir „bueneka” (jednego z „żywszych” tańców w tamtych rejonach), a starsze gospodynie dźwiękami gajdy (bułgarskiej kobzy) zachęcają je do dynamicznych skoków i stukania obcasami, bo to ma gwarantować urodzaj. „Lazarki” obchodzą w ten sposób wszystkie domostwa.

Niedziela Palmowa to u Bułgarów „Cwetnica” lub „Wrybnica”. Po uroczystej mszy, podczas której święci się wianki, następuje „kumiczeneto”: panny idą nad wodę i kolejno wrzucają do rzeki wianek, chleb lub bukiecik. Ta, której wianek porwany zostanie najszybciej przez rzekę i wypłynie jako pierwszy, bynajmniej nie wychodzi jako pierwsza za mąż, ale zostaje ona swatką pozostałych.

W Wielki Czwartek malowane są jajka – pierwsze zawsze na czerwono. Bułgarzy barwią nawet do stu jajek – każdemu przypisując jakieś znaczenie. I tak kolor czerwony to kolor krwi, a krew to życie. Żółty kolor symbolizuje Boga, a zielony – uczniów Pana Jezusa. Czerwonym jajkiem dotyka się czoła najmłodszego członka rodziny, by przynieść mu zdrowie i pomyślność.

W sobotę, kiedy my niesiemy święconkę do kościoła, Bułgarzy zanoszą do cerkwi kwiaty nazywane „gospodni kitki” (choć mogą to być również pisanki), które kładą na stole w środkowej części budynku. Zanim jednak opuszczą świątynię, przechodzą na czworakach pod stołem z tymi kwiatami, by zyskać błogosławieństwo od Boga na nadchodzący rok, następnie wracają do domu i ozdabiają „bożymi bukiecikami” ikony w domu. Przed najważniejszą dla Bułgarów ikoną kładzie się czerwoną pisanekę, która ma pozostać nienaruszona przez cały rok.

Inaczej niż u nas w Polsce msza odbywa się o północy w Wielką Sobotę. Wierni stukają się malowanymi jajkami i przekazują sobie nawzajem pozdrowienie: „Christos Woskresel!”. Spożywanie jajek (i stukanie się nimi) trwa nawet do czterdziestu dni po Wielkanocy. Osoba, której jajko zostanie stłuczone jako ostatnie, będzie zdrowa i szczęśliwa.

Mateusz Francik

Święta wielkanocne w Grecji

Okres Wielkanocy tradycyjnie rozpoczyna się w Grecji w Sobotę Łazarza – przeddzień Niedzieli Palmowej. Przed następującym po niej Wielkim Tygodniem obowiązuje post, ściśle przestrzegany przez Greków – nie jedzą wtedy ryb, mięsa i nabiału. Pozostają im owoce morza, na przykład kalmary, kałamarnice czy krewetki, wszelkie warzywa, rośliny strączkowe jak i oliwki oraz chałwa i ciasta z syropem. W Wielki Poniedziałek rozpoczyna się tydzień nabożeństw, psalmów oraz skupienia i refleksji. Wielki Wtorek pozwala Grekom na czytanie Biblii i pogrążenie się w modlitwie, natomiast w Wielki Czwartek maluje się jajka, ale tylko na kolor czerwony – symbolizuje on przelaną krew Jezusa Zbawiciela.

<http://blog.gandalf.com.pl/zwyczaj-wiel> 1

Wielki Piątek natomiast „zatrzymuje Grecję w czasie” – to czas żałoby i ścisłego postu. Mieszkańcy nadmorskiego kraju pochylają w skupieniu głowy, by wieczorem wziąć udział w procesji Męki Pańskiej na pamiątkę pogrzebu Syna Bożego. W Wielką Sobotę oficjalnie kończy się post – jest to także czas ostatnich przygotowań do świąt, sprzątania i gotowania. O godzinie dwudziestej trzeciej rozpoczyna się liturgia rezurekcyjna, w czasie której gasną światła i następuje około północy cisza – wszyscy oczekują na zmartwychwstanie Jezusa. Gdy rozlega się armatni wystrzał, już wiadomo – Chrystus zmartwychwstał! Podczas Mszy obecny jest jeszcze jeden niezwykle obrzęd. Wszyscy zgromadzeni dzielą się Świętym Ogniem, który rozdaje duchowny. W kilka godzin ogień ten dociera w każde miejsce w Grecji, a jej mieszkańcy udają się do domów, by spożyć zupę „magirica”, chałkę świąteczną i jajko, pierwszy niepospity posiłek od czterdziestu dni. Wielka Niedziela mija na spożywaniu tradycyjnych greckich potraw, w otoczeniu rodziny; wszyscy cieszą się i biesiadują oraz stukają się czerwonymi jajkami – osoba, której jajko pęknie jako ostatnie, będzie miała szczęście przez cały rok.

Natalia Bajer

Święta wielkanocne w Norwegii

Wielkanoc (Påske) rozpoczyna się w Norwegii Wielkim Czwartkiem. Oficjalnie jest to dzień wolny od pracy, ale większość Norwegów bierze urlop już wcześniej – w czego efekcie uzyskują oni dziesięć dni długiego weekendu. Wykorzystują ten czas

na aktywny wypoczynek oraz spotkania z rodzinami. Popularne są narty oraz, co ciekawe, czytanie kryminałów, szczególnie wieczorami, po aktywnie spędzonym dniu w gronie rodziny. Tradycyjnie w tych dniach Norwegowie żywią się pomarańczami i batonikami Kvikk Lunsj oraz używają kremów z filtrem – jest to bowiem także czas rozbudzającej się

wiosny. Oprócz tego wśród norweskich smakołyków dominuje czekolada i marcepan, ale na świątecznych stołach każdy umieszcza także to, co lubi – oprócz tak charakterystycznych potraw jak te z jajek czy jagnięciny – oraz wszelakie ozdoby odznaczające się motywem

wiosenno-świątecznym, takie jak żonkile, żółte tulipany, obrusy czy serwetki w takich kolorach, które zdobią także każdy norweski dom.

Natalia Bajer

Anglia

Święta wielkanocne w Anglii to niestety nic specjalnego - zupełnie odmienne jak w Polsce. Przede wszystkim większość Anglików jest niewierzących i wiele kościołów jest protestanckich, więc nie ma tak słynnych tradycji jak w Polsce w postaci świecenia jajek.

Jajka w Wielkiej Brytanii są elementem wielu zwyczajów i zabaw, które nie mają wiele wspólnego z prawdziwym pochodzeniem Wielkanocy.

- Egg hunt – polowanie na jajka. Rankiem w niedzielę wielkanocną dzieci szukają czekoladowych jajek schowanych przez rodziców w ogrodzie.

- Rolling eggs – toczenie jaj. Grę wygrywa osoba, której jajko sturla się z górki najszybciej bez stłuczenia skorupki albo które rozbije się jako ostatnie.

<http://www.dousmanchamber.org/event/east 1>

Paulina Grabowska

Szkocja

W Szkocji święta Wielkiej Nocy obchodzą głównie rodziny z małymi dziećmi. Dla starszych jest to raczej okazja do odpoczynku, spotkań ze znajomymi, czy spędzenia czasu w gronie najbliższych. Szkoci często wyjeżdżają w tym okresie za miasto, ponieważ jest to długi weekend - od piątku do poniedziałku. Dzieci jednak

podtrzymują wielkanocne tradycje i jest to dla nich czas dobrej zabawy. Tradycyjną potrawą jest ciasto Simnel Cake, zrobione z owoców i marcepanu. Z kolei na wielkanocny obiad, Szkoci spożywają jagnięcinę. Nie jest to jednak tak huczne świętowanie jak w Polsce.

Paulina Grabowska

Irlandia

Przed Wielkanocą obowiązuje czterdziestodniowy post. Jednakże to zakończenie tego postu jest tu najciekawsze. Tradycyjny zwyczaj mówi o miejskim korowodzie, któremu przewodzi lokalny rzeźnik, a wszystko odbywa się Wielką Sobotę. Rzeźnik niesie przez miasto

zawieszoną na kiju śledzia, a mieszkańcy okładają rybę kijem, ile tylko mają sił. Wszystko po to, by podkreślić jak bardzo sprzykrzył się już okres postu. Zbity śledź trafia następnie do rzeki, a jego miejsce zajmuje na kiju przystrojony kwiatami barani udziec. Na świątecznym stole obowiązkowo pojawia się ciasto, pudding, indyk i szynka

Paulina Grabowska

Hiszpania

Wielkanoc w Hiszpanii słynie głównie z misterii, samobiczowania męczenników oraz mistycznych procesji przechodzących ulicami miast. Z tego względu, że w Hiszpanii religią dominującą jest katolicyzm, święta wielkanocne stanowią dosyć ważny element hiszpańskiej kultury. Tradycja Wielkanocy w Hiszpanii wyróżnia się obchodami Wielkiego Tygodnia, który uważany jest za najważniejsze święto w kraju. Wielki Tydzień trwa od Niedzieli Palmowej do Wielkanocnego Poniedziałku. W tym czasie w Hiszpanii odbywają się charakterystyczne procesje męczenników, które można zobaczyć niemalże w każdym hiszpańskim mieście i wiosce. Organizacją tego typu przedstawień zajmują się bractwa kościelne, by przypomnieć wiernym o męce i zmartwychwstaniu.

Jednakże mroczny klimat towarzyszący obchodom Wielkiego Tygodnia kończy się wraz z nadejściem Niedzieli Wielkanocnej, kiedy to rozpoczyna się świętowanie Zmartwychwstania Jezusa Chrystusa. Drewniane ołtarze, przedstawiające świętych i sceny pasyjne, ozdobiane są kwiatami, mają miejsce różnego rodzaju przedstawienia i pokazy tańca – tym razem w wesołej atmosferze.

Wielkanoc w Hiszpanii jest bardzo ważnym świętem nie tylko dla mieszkańców, ale także dla turystów.

Paulina Grabowska

<https://www.elpuerto.pl/2015/04/wielkano> 1

Redakcja:

Redaktorzy:

Agata Bugajska

Alicja Nowak

Natalia Bajer

Zofia Nowak

Kinga Olewicz

Mateusz Francik

Szymon Maszczak

Wiktoria Brandys

Paulina Grabowska

Rozalia Głód

Jakub Pilarski

Aldona Krzyworączka

Katarzyna Magnuska

Autorzy rysunków:

Maria Hejmo

Agata Bugajska

Paweł Szpor

Kurator numeru:

o. Paweł Brożyniak SJ

Korekta:

p. Iwona Poręba

Opiekun redakcji:

p. Iga Sz wajkosz

Adres redakcji:

redakcja.kostka@interia.pl

Osoby zainteresowane współpracą ze szkolną gazetką proszone są z biblioteką szkolną.